

GEHEIM

19 november 1969.

~~13~~
9.

Land: Italië.

Onderwerp: De ontwikkelingen in de Democrazia Cristiana.

Referenties:

Datum van waarneming: eerste helft november 1969.

Bron: betrouwbaar met zeer goede relaties in de Democrazia Cristiana.

Opmerkingen: Dit bericht is uitsluitend bestemd voor gebruik ten departemente.

Bijlagen: rapport

Mede Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Zijner Excellentie de
Minister-President
Plein 1813, nr. 4
's-Gravenhage.

GEHEIM

17 november 1969.

ITALIëDE ONTWIKKELINGEN IN DE DEMOCRAZIA CRISTIANA.

De huidige minister van buitenlandse Zaken, MORO, is al enige tijd bezig zijn positie in de Democrazia Cristiana (DC) te verbeteren. Hij heeft samenwerking gezocht met de linkse stromingen in de D.C., is hun woordvoerder geworden en viel op de partijdag van de D.C. eind juni 1969 de partijleiding fel aan. Alleen de splitsing van de socialisten en de daarop volgende regeringscrisis voorkwamen een open conflict binnen de partij, tussen RUMOR c.s. en de MORO-groep met de linkse stromingen. Dit compromis werd bereikt door een rechtstreeks contact tussen FANFANI en MORO. Deze hebben een soort wapenstilstand gesloten.

Alle stromingen kwamen in de nieuwe Regering van RUMOR in augustus tot uiting, maar de parteileiding bleef uit een coalitie van de Dorotei plus Fanfani bestaan. Deze toestand was alleen een voorlopige oplossing. De positie van PICCOLI was afhankelijk van dit akkoord tussen de twee groten op de achtergrond. PICCOLI, een man met geringe bekwaamheid voor "human relations", lanceerde plotseling in de partijraad in het najaar het idee dat de partij een open discussie over de interne verhoudingen zou gaan voeren opdat hij beter zou weten waar de partij stond. Dit verraste de anderen die op dat ogenblik de regering niet in moeilijkheden wilden brengen, terwijl enkelen al nieuwe plannen hadden die zij nog niet op tafel wilden leggen. PICCOLI forceerde een en ander met slecht gevolg.

COLOMBO en ANDREOTTI, jarenlang als rechtse exponenten van de Dorotei bekend, zagen Moro als de "returning man" en zochten contact met hem. Zij erkenden plotseling dat men de linkse groepen, zoals Moro sinds een jaar zei, bij de partijleiding moest betrekken. RUMOR - in een conflict ook van persoonlijke aard met MORO - kon hier niet aan meedoen, omdat hij deze tendens naar links gevaarlijk vond, evenals PICCOLI.

MORO, een groot tacticus die kan wachten, heeft geen bezwaar tegen vervanging van PICCOLI door de trouwste vriend van FANFANI, Minister
x) FORLANI, als Piccoli maar vertrekt. Fanfani mag de bemiddelaarsrol verder spelen - om voor Moro c.s. de weg te effenen naar de parteileiding.

x) FORLANI: voor enige biografische gegevens zie bijlage dezes.

GEHEIM

-2-

Het zal tenslotte uitlopen op een strijd tussen Fanfani en Moro. Fanfani wil president van de republiek worden, eventueel tevoren premier, Moro zoekt het premierschap. De zaak werd vergemakkelijkt door het feit dat PICCOLI als partijleider niet voldeed en RUMOR te zwak bleek als premier.

De verhoudingen van de verschillende groepen in de partijraad, zijn als volgt te taxeren

groep Rumor-Piccoli	35 tot 30 leden
groep Colombo/Andreotti	30 leden
Fanfani	30 leden
Taviani	17 leden
Moro	20 à 25 leden
Scalfaro (vrienden van Scelba), rechts	6 leden (stemt op Rumor)
Base	16 leden
Forze Nuove	19 leden
Nuova sinistra (linksgroep van de oud- minister Sullo)	3 leden

Deze laatste drie groepen zijn tegen de NAVO, tegen de Vietnam-politiek van de VS en tegen de sociaal-democratische anti-communistische vrienden van Saragat en de PSU en vóór een andere houding tegenover de communistische oppositie.

Moro kan met de linkse groepen in de partijleiding komen met Forlani als compromis-secretaris van de partij.

Dit betekent toch een verschuiving naar links in de Democrazia Cristiana, hoewel de linkse groepen de communisten niet in de regering willen hebben, zoals de groep Moro duidelijk verklaarde na een vergadering met deze groepen. Maar de "houding van de partij en de regering tegenover de oppositie" moet anders worden, d.w.z. men moet met het positieve ervan rekening houden. Moro zelf verklaarde nog onlangs als minister van buitenlandse zaken dat Italië niet uit de NAVO zou treden. Bij de linkse groepen zijn echter ideeën te vinden die geheel overeenstemmen met die van de pacifisten.

Er bestaat het risico dat de linkse groepen binnenkort via de partij ook de regering zullen willen beïnvloeden. Het is algemeen de

-3-

GEHEIM

GEHEIM

-3-

opvatting in de gehele D.C. dat de coalitie van alle vier partijen zo spoedig mogelijk hersteld moet worden: D.C., republikeinen, PSI en PSU. De linkse groepen echter willen als dit niet te realiseren is dan maar alleen met de PSI in zee gaan. Zij willen nl. niet de anti-communistische PSU in de regering om de handen vrij te kunnen houden tegenover de communisten. De PSI stelt zich op dezelfde wijze op. Er gaan geruchten dat de pro-communistische splintergroep PSIUP, die zich in 1964 afsplitste van de PSI (leider Vecchietti) pogingen in het werk stelt om tussen PSI en communisten te bemiddelen. Het gevaar bestaat dat de zaak sterk naar PSI, PSIUP en communisten gaat overhellen - ook als de communisten en de PSIUP in de oppositie blijven. Bijna alle stromingen in de DC hebben zich voor de verkiezing van FORLANI uitgesproken als partijsecretaris. Dit is het resultaat van directe besprekingen, die op het laatste moment tussen de leider van de sterkste linkse groep, "Forze Nuove", minister DONAT CATTIN eerst met MORO en daarna met FORLANI werden gevoerd. In deze besprekingen is DONAT-CATTIN, die als enige met zijn groep bezwaren had, blijkbaar tevreden gesteld.

Dit merkwaardige resultaat is alleen te verklaren door een achtergrond-akkoord FANFANI-MORO en een druk van Moro op de linkse groepen, waarvan hij het vertrouwen houdt. Op twee fundamentele punten zijn concessies gedaan. In de eerste plaats zal FORLANI de partij intern zo besturen, dat alle stromingen, inclusief de linkse groepen, rechtstreeks invloed hebben op de partijleiding, hetgeen tot heden niet het geval was. Voorts heeft FORLANI een belangrijke concessie gedaan op binnenlands-politiek gebied. Hoewel de kommunisten van de regering uitgesloten blijven, zal een nieuwe houding van de regering en de regeringspartijen tegenover de (kommunistische) oppositie worden ingenomen. Men zal naar positieve en constructieve voorstellen luisteren, de interne ontwikkeling in het communisme steunen en een elastische, voorzichtige, politiek voeren, hetgeen Rumor-Piccoli geweigerd hadden te doen. Het gevolg van deze politieke concessie is, dat Forlani wel voor een herstel van een vier-partijen coalitie (dus met de socialistische partijen) in het voorjaar is, maar dat hij, als dit niet gelukt, de voorkeur geeft aan een twee-partijen regering van DC en PSI (De Martino) boven vervroegde verkiezingen. Hierop sturen juist de linkse groepen in de DC aan, omdat daardoor de

GEHEIM

-4-

GEHEIM

-4-

sociaal-demokratische en anti-kommunistische PSU (vrienden van Saragat) uitgeschakeld zijn. Er is dus voor de toekomst een mogelijkheid geopend voor een nieuwe coalitie, die meer naar links kijkt. Voorlopig echter kan Rumor weer met steun van de DC blijven regeren.

====.

GEHEIM

GEHEIM

17 november 1969.

ITALIë

Enige biografische gegevens over de nieuwe secretaris van de Democrazia Cristiana, FORLANI.

FORLANI is ongeveer 43 jaar oud. Hij is afkomstig van de Adriatische kust en is advocaat. Hoewel hij de eerste man van de vrienden van FANFANI is, verschilt hij in veel opzichten met FANFANI. Hij is terughoudend, eerder zwijgzaam en onopvallend, een man die de partij preferert boven de regering, evenwichtig, voorzichtig, geen man van politieke escapades of avonturen. Tegenover het communisme staat hij zeker huiverig en hij is dus bepaald geen man à la DONAT CATPIN of LIVIO LABOR die zich met manoeuvres met de communisten inlaat. Nadelen zijn: hij is geen grootse figuur, geen man die eens premier kan worden, iemand die vermoedelijk niet veel kracht zal ontwikkelen. Hij is echter intelligent, hoewel ook hij zich in de gewone rhetorica pleegt te verliezen.

GEHEIM